

EZ

Besluit toepassing rijksprojectenprocedure op windenergieprojecten in de Noordoostpolder

12 mei 2006/Nr. ET/ED/6015664

1. Algemeen

Bij brief van 6 april 2005¹ heeft het Kabinet de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de B4 werkgroep 'knelpunten gaswinning en windenergie'. Er is een aantal maatregelen afgekondigd met als doel een aanzienlijke reductie van de doorlooptijden van vergunningprocedures voor energieprojecten. Eén van die maatregelen is het toepassen van de rijksprojectenprocedure.

In de totstandkomingsgeschiedenis van de Wet van 20 november 2003² tot wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening in verband met de invoering van een rijksprojectenprocedure, zijn grootschalige windturbineparken reeds als voorbeeld van projecten genoemd die zich kunnen lenen voor besluitvorming overeenkomstig de rijksprojectenprocedure³.

In de brief van 6 april 2005 heeft het Kabinet aangegeven voornemens te zijn op korte termijn een aantal projecten te starten op het gebied van windenergie, energie uit biomassa en gaswinning, waarbij door middel van een ministerieel toegangsbesluit gebruik zal worden gemaakt van de rijksprojectenprocedure⁴.

Het kabinet heeft in diezelfde brief aangegeven dat als windenergieproject is gekozen voor een categorie van projecten in de Noordoostpolder:

- binnendijs van de Zuidermeerdijk in de Noordoostpolder;
- binnendijs van de Westerveerdijk in de Noordoostpolder;
- binnendijs van de Noordermeerdijk in de Noordoostpolder;
- buitendijs van de Westerveerdijk in het IJsselmeer;
- buitendijs van de Noordermeerdijk in het IJsselmeer.

Deze projecten liggen alle volledig binnen de grenzen van de Flevolandse gemeente Noordoostpolder, met uitzondering van het laatstgenoemde project; het project Noordermeerdijk buitendijs ligt deels in de gemeente

Noordoostpolder en deels in de Friese gemeente Lemsterland. In het vervolg van dit besluit wordt kortheidshalve gesproken van de 'windenergieprojecten in de Noordoostpolder'.

In de brief van 6 april 2005 is tevens aangekondigd dat het kabinet voornemens is in de Elektriciteitswet 1998 vast te leggen dat de rijksprojectenprocedure van toepassing zal zijn op energieprojecten van een bepaalde omvang. Omdat deze voorgenomen wetswijziging nog enige tijd in beslag zal nemen kiezen ondergetekenden ervoor nu al bij dit separaat besluit, na overleg in de Ministerraad, de rijksprojectenprocedure van toepassing te verklaren op de windenergieprojecten in de Noordoostpolder.

Conform artikel 39a, eerste en derde lid van de Wet op de Ruimtelijke Ordening geeft dit besluit een aanduiding van de betekenis en belang van de betrokken projecten (nationaal en spoedeisend maatschappelijk belang) en bevat het een globale beschrijving van de te verwachten gevolgen van de projecten voor het nationaal ruimtelijk beleid, van de sociaal-economische gevolgen van de projecten en van de gevolgen voor de andere bij de projecten betrokken belangen.

2. Vervolgbesluiten

Dit besluit opent slechts de toegang tot de rijksprojectenprocedure voor de hierboven genoemde windenergieprojecten. Definitieve besluitvorming over deze windprojecten vindt niet plaats in dit besluit, maar in de vervolgbesluiten.

De vervolgbesluitvorming bestaat uit diverse uitvoeringsbesluiten, zoals vergunningen, vrijstellingen en ontheffingen, waaronder bijvoorbeeld diverse bouwvergunningen, milieuvergunningen en de vergunningen op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 voor de afzonderlijke projecten. Het Rijk zal deze uitvoeringsbesluiten coördineren⁵.

Het Rijk neemt geen Rijksprojectbesluit⁶ voor dit project.

De benodigde ruimtelijke besluitvorming zal plaats hebben in de vorm van een wijziging en/of vrijstelling van het bestemmingsplan conform de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

3. Betekenis en belang van de projecten

3.1 Nationaal belang

Tezamen vertegenwoordigen de projecten een totaal van maximaal 465 MW windenergie. Ter vergelijking: er staat momenteel ruim 1.300 MW windenergie in Nederland opgesteld. Met realisatie van de windenergieprojecten in de Noordoostpolder wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan nationale doelstellingen op het gebied van duurzame energie en voorzieningszekerheid. De windparken leveren daarmee ook een bijdrage aan het behalen van internationale doelstellingen zoals het verdrag van Kyoto en het verminderen van de afhankelijkheid van onstabiele regio's voor de energievoorziening.

Onder projecten van nationaal belang worden in de Wet op de Ruimtelijke Ordening⁷ verstaan: projecten met een bovenlokale ruimtelijke dimensie of met bovenlokale ruimtelijke effecten. De vijf projecten samen hebben, mede vanwege hun omvang en zichtbaarheid vanaf het vasteland en het IJsselmeer, een bovenlokale ruimtelijke dimensie.

3.2 Spoedeisend maatschappelijk belang

De laatste drie jaar zien we een gestage, maar steeds verder afnemende groei van het geplaatste windenergievermogen op land van ongeveer 200 MW per jaar. Tevens is het in diezelfde periode steeds moeilijker gebleken nieuwe initiatieven op het gebied van windenergie tot realisatie te brengen. Met name in besluitvorming op lokaal niveau stranden initiatieven met een gezamenlijk groot potentieel. De huidige initiatieven voor de windenergieprojecten in de Noordoostpolder zijn een gevolg van

een besluit van 25 februari 1999, waarin de Raad van de gemeente Noordoostpolder heeft besloten de polder vrij te houden van windturbines, behoudens de randen van de polder. De Nota Ruimte staat ook toe dat langs de nieuwe strakke dijken windturbines kunnen worden geplaatst zonder omheining en buiten de voet van de dijk⁸. Mede vanwege de omvang van het project en het grote aantal belanghebbenden is de totstandkoming van de projecten tot nu toe een moeilijk en tijdrovend proces gebleken.

Door inzet van de rijksprojectenprocedure kunnen de besluitvormingsprocedures voor de windenergieprojecten in de Noordoostpolder sneller doorlopen worden. De Projectminister draagt zorg voor coördinatie van de vergunningverlening. De tijdswinst ten opzichte van de 'normale' procedures wordt geboekt door:

- de parallelschakeling en gecoördineerde voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten;
- de door de projectminister te bepalen behandeltermijnen in de vergunningverlening;
- het terugbrengen van bezwaar- en beroepsmogelijkheden tot één beroepsmogelijkheid bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
- en een in tijd gelimiteerde behandeltermijn van beroep.

Het instrument rijksprojectprocedure wordt voor de windenergieprojecten in de Noordoostpolder ingezet voor het versnellen en stroomlijnen van de procedures voor vergunningverlening, niet om een bestuurlijke patstelling te doorbreken. Integendeel, de projecten worden gesteund door zowel het Rijk als de provincie Flevoland en de gemeente Noordoostpolder, waarbinnen het grootste deel van het windenergieproject zich bevindt. De provincie Friesland heeft in het sectorale streekplan Windstreek 2000 vastgelegd dat plaatsing van windturbines in het IJsselmeer niet toegestaan wordt. De gemeente Lemsterland en de provincie Friesland tonen onder voorwaarden wel bereidheid om ook het kleine deel van het windenergieproject dat binnen de gemeente Lemsterland ligt mogelijk te maken. Het principiële ruimtelijk besluit zal door de lokale overheden zelfstandig genomen in de

vorm van een wijziging en/of vrijstelling van het bestemmingsplan conform de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

De pijlers van het energiebeleid zijn voorzieningszekerheid, milieukwaliteit en kostenefficiëntie. Ten aanzien van de opwekking van duurzame energie heeft de Rijksoverheid een verantwoordelijkheid om deze vormen van opwekking een kans te geven. Om de nationale doelstelling van 9% duurzame elektriciteit in 2010⁹ te halen zal er nog meer duurzame energie bij moeten komen. Versnelde realisatie van projecten in de orde grootte van de windenergieprojecten in de Noordoostpolder is daarvoor nodig. Zoals hierboven reeds aangegeven zal de voorgenomen aanpassing van de Elektriciteitswet 1998 om de rijksprojectenprocedure van toepassing te verklaren op energieprojecten van een bepaalde omvang, nog enige tijd in beslag nemen. Ook opname in een planologische kernbeslissing neemt veel tijd. Derhalve kiezen ondergetekenden ervoor bij dit separate besluit de rijksprojectenprocedure van toepassing te verklaren op de desbetreffende windenergieprojecten.

4. Nationaal ruimtelijk beleid en andere belangen

4.1 Gevolgen voor het nationaal ruimtelijk beleid

Het nationaal ruimtelijk beleid en ruimtelijk beleid voor het IJsselmeergebied zijn vastgelegd in de Nota Ruimte en het Kabinetbesluit Integrale Visie IJsselmeergebied 2030¹⁰.

In de Integrale Visie IJsselmeergebied 2030 wordt gesteld dat, met het oog op de gewenste verdere groei van duurzame energie, de aanwezige potenties van het IJsselmeergebied voor windenergie (ruimte en wind) moeten worden benut. In de Nota Ruimte zijn op kaart de dijken van de Noordoostpolder (buitendijks) als zoekgebied voor windenergie aangegeven. De Nota Ruimte en de Integrale Visie IJsselmeergebied 2030 geven een aantal ruimtelijke voorwaarden voor plaatsing van windturbines in het IJsselmeergebied.

Voorts staat in de Nota Ruimte dat het Rijk – indien de provincies niet aan de met hen in BLOW over-

eengekomen taakstelling voldoen – de rijksprojectenprocedure zo nodig zal toepassen voor vaststelling van locaties van windparken met een vermogen van 50 MW en hoger. Dit besluit tot toegang tot de rijksprojectenprocedure maakt slechts de coördinatie van de uitvoeringsbesluiten mogelijk, en niet de vaststelling van de locaties van de windparken in de Noordoostpolder. De planologische besluitvorming blijft de verantwoordelijkheid van de betrokken decentrale overheden.

Met het plaatsen van de windturbines van de vijf projecten wordt dus invulling gegeven aan het nationaal ruimtelijk beleid.

4.2 Sociaal-economische gevolgen

Participatie in de projecten

Met de buitendijkse windparken wil de gemeente Noordoostpolder de mogelijkheid van compensatie bieden voor het feit dat zij solitaire turbines elders in de gemeente niet meer toestaat. Op grond hiervan wordt bij de buitendijkse projecten door middel van participatie aan verschillende (lokale) partijen de mogelijkheid geboden om te investeren in het voorname. Hierdoor kan de realisatie van de windturbineopstellingen een bijdrage leveren aan het verruimen van inkomens voor de private en agrarische sector. Ook de gemeente Lemsterland kijkt naar dergelijke oplossingen voor hun deel van het project.

Recreatie en toerisme

Sommige recreanten zullen het projectgebied in de toekomst gaan mijden vanwege de windturbines, andere zullen juist worden aangetrokken door het unieke en technologische karakter van de windparken. Naar verwachting zal het aantal recreanten per saldo gelijk blijven. Daarom mag worden verwacht dat de inkomens van de ondernemers in de recreatie- en toerismesector door de plaatsing van de turbines niet significant beïnvloed zullen worden.

Scheepvaart

In 2015 zal sprake zijn van een nieuwe vaargeul Amsterdam-Lemmer. Deze vaargeul loopt op grotere afstand van de kustlijn dan de huidige vaargeul en biedt in principe voldoende ruimte voor de buitendijkse

windturbineopstellingen. Radar, zichtlijnen en externe veiligheid zullen naar verwachting niet negatief beïnvloed worden door de windparken.

In het MER worden ook mogelijke effecten op de thans in gebruik zijnde vaargeul Amsterdam-Lemmer onderzocht en beoordeeld.

Visserij en recreatievaart

Door de grote afstanden tussen de turbines (enkele honderden meters) zal het gebied opgehouden kunnen worden voor de kleinschalige visserij en recreatievaart die daar nu ook plaatsvindt.

4.3 Gevolgen voor andere belangen

Ten behoeve van het ruimtelijke besluit dat de plaatsing van de windturbines planologisch mogelijk maakt (wijziging en/of vrijstelling van het bestemmingsplan conform de Wet op de Ruimtelijke Ordening), worden de milieu-effecten van de projecten onderzocht. De onderzoeksresultaten worden vastgelegd in het milieueffectrapport (MER). Milieu krijgt hiermee een volwaardige plaats in de besluitvorming. Het MER zal naar verwachting in mei 2006 gereed zijn. Hieronder volgt een globale beschrijving van de potentiële milieueffecten, waaraan het MER aandacht zal besteden. Het MER zal waar nodig mitigerende maatregelen benoemen om effecten van de windturbines te beperken.

4.3.1 Landschap, ruimtelijke kwaliteit, cultuurhistorie en archeologie

Bij de uitwerking van de opstellingsvorm van de projecten zal zo veel mogelijk rekening moeten worden gehouden met bestaande cultuurhistorische en archeologische waarden. De effecten op deze waarden zullen in het MER worden onderzocht en beoordeeld.

Moderne windturbines, zeker in parken van grote omvang, hebben een effect op het landschap en beïnvloeden de waardering van de beleving daarvan. Zorgvuldige afweging van de locaties van de windturbines die een nieuwe functielaag in het bestaande landschap creëren is bij elk windpark één van de voornaamste punten van aandacht. Bij de plaatsing van windturbines aan de randen van

de Noordoostpolder zal aandacht worden besteed aan de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit, daar plaatsing van windmolens (de beleving van) de kernkwaliteiten horizon en cultuur van de Noordoostpolder en IJsselmeer zullen beïnvloeden. Bij een goed plaatsingsontwerp kunnen de windmolenparken een positieve bijdrage leveren aan de (landschappelijke) identiteit van de nog jonge Noordoostpolder.

4.3.2 Bodem, water, natuur

Bodem en water

De Noordoostpolder kent geen milieubeschermingsgebieden voor grondwater. Naar verwachting zal het voornemen geen gevolgen hebben voor de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.

Voor de plaatsing van turbines in het IJsselmeer kan de diepte op de gewenste buitendijkse locaties wellicht een rol spelen. Deze zal daarom in het MER behandeld worden. In dit verband zal tevens rekening moeten worden gehouden met het eventueel optreden van vertroebeling van het water. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor het (onder)waterleven.

Morfologie

De stroming in het IJsselmeer langs de Noordoostpolderdijken is verwaarloosbaar klein, zeker gezien vanuit het oogpunt van morfologie. Op beperkte schaal kunnen zich wel morfologische ontwikkelingen voordoen door windgolven en scheepvaart (effecten van windgolven treden op tot een maximale waterdiepte van ongeveer vier meter). De aanwezigheid van windturbines kan hierop enige invloed hebben, maar waarschijnlijk zijn de morfologische effecten van buitendijkse windturbines, op enige ontgrondingen op de voorziene locaties na, klein.

Vogels

Het IJsselmeer is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn¹¹ en heeft in die hoedanigheid een beschermde status. Deze status is met name toegekend vanwege het voorkomen van belangrijke populaties trekende watervogels. Vanwege de status van Vogelrichtlijngebied wordt voor het MER een uitgebreid kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar de effecten op vogels. Hieruit zal ook blijken onder welke voorwaarden een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 verkregen kan worden.

ten op vogels. Hieruit zal ook blijken onder welke voorwaarden een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 verkregen kan worden.

Vleermuizen

Hoewel van vleermuizen nog niet veel bekend is, ligt het in de lijn der verwachting dat er langs de IJsselmeerdijken sprake zal zijn van gestuwde trek van vleermuizen. Het MER zal de effecten voor vleermuizen beschrijven.

Onderwaterleven

In het MER ook gekeken worden naar de effecten die vissen, amfibieën en de bodemfauna ondervinden van trillingen en geluid die de turbines produceren. Naar verwachting zullen de effecten beperkt zijn.

Waardevolle natuurgebieden

In de nabijheid van de windenergieprojecten liggen twee gebieden¹² die door de provincie Flevoland aangewezen zijn als milieubeschermingsgebied voor natuur. Een andere gebied heeft de status van Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Uit het MER zal blijken of en zo ja welke effecten er voor deze gebieden zijn.

4.3.3 Woon- en leefomgeving

Geluid

Het merendeel van het buitengebied van de Noordoostpolder wordt gekenmerkt door relatieve stilte. In het MER zal onderzocht worden wat de geluidsbelasting van de windturbines op nabijgelegen woningen zal zijn. Naast de kernen Urk, Espel, Creil en Rutten zijn er in de directe omgeving van het plangebied weinig woningen aanwezig. Voor deze bebouwing zal de geluidsbelasting worden getoetst aan de van toepassing zijnde normen.

Slagschaduw

De draaiende rotorbladen van windturbines werpen een bewegende schaduw op hun omgeving. Deze zogenaamde slagschaduw kan onder bepaalde omstandigheden als hinderlijk worden ervaren. Gezien de afstand van de turbines ten opzichte van de woonkernen en het relatief beperkte aantal woningen in het buitengebied wordt verwacht dat er slechts beperkte effecten op zullen treden.

4.3.4. Overige gebruiksfuncties

Het MER zal daarnaast de gevolgen voor de gebruiksfuncties van het gebied beschrijven. De gevolgen voor recreatie, visserij en scheepvaart zijn hierboven reeds behandeld onder sociaal-economische gevolgen.

Waterkerende functie dijken

Uit het MER zal blijken met welke maatregelen ervoor gezorgd wordt dat de waterkerende functie van de dijken niet aangetast wordt.

Zandwinning

Gezien de relatief korte afstand van de buitendijkse opstelling ten opzichte van de oevers, en het feit dat de bagger- en zandwinwerkzaamheden zich tot de vaargeul zullen beperken, wordt verwacht dat de gevolgen voor de zandwinning beperkt zullen blijven.

Veiligheid

Voor aspecten als bebouwing, wegen, vliegroutes, waterwegen, industrie, hoogspanningslijnen, kabels, (buis)leidingen en straalpaden zal in het MER getoetst worden of de windturbines zullen leiden tot (potentiële) onveilige situaties.

5. De Minister van Economische Zaken als projectminister

Gezien het feit dat het beleid ten aanzien van de ontwikkeling van een duurzame energiehuishouding, windenergie hieronder begrepen, de beleidsverantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken is, ligt het voor de hand deze minister aan te wijzen als projectminister.

Besluit:

Gelet op het vorenstaande en op artikel 39a van de Wet op de Ruimtelijke ordening, beslissen ondergetekenden, na overleg in de Ministerraad van 12 mei 2006, en na advies van de Rijksplanologische commissie, als volgt:

I. Hoofdstuk Va, afdeling 1A, paragraaf 3, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening wordt van toepassing verklaard op een categorie van windenergieprojecten: binnendijks aan de Zuidermeerdijk, buitendijks aan de Westerveerdijk, binnendijks aan de Westerveerdijk, buitendijks

aan de Noordermeerdijk en binnendijks aan de Noordermeerdijk, gele-

gen in de gemeenten

Noordoostpolder en Lemsterland.

II. De Minister van Economische Zaken wordt aangewezen als projectminister.

's-Gravenhage, 12 mei 2006.

De Minister van Economische Zaken,
L.J. Brinkhorst.

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer,
S.M. Dekker.

De Minister van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit,
C.P. Veerman.

De Minister van Verkeer en Water-
staat,
K.M.H. Peijs.

Dit besluit wordt bekendgemaakt door publicatie in de Staatscourant.

¹ Kamerstukken II 2004/05, 29 023, nr. 9.

² Stb. 2003, 519.

³ Kamerstukken II 2000/01, 27 178, nr. 5.

⁴ Wettelijk kader is artikel 39a e.v. van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

⁵ In overeenstemming met Hoofdstuk Va, Afdeling 1A, paragraaf 3, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

⁶ Hoofdstuk Va, Afdeling 1A, paragraaf 2, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

⁷ Artikel 39a, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2004–2005, 29 435, nr. 154, pagina 184.

⁹ EU Richtlijn 2001/77/EC van 27 september 2001 betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt; zie ook 'Nu voor later'. Energierapport 2005, bijlage bij Tweede Kamer, vergaderjaar 2004–2005, 29 023, nr. 14, pagina 25.

¹⁰ Kamerstukken II, 2001/02, Niet-dossierstuk, vw02000048, Kabinetbesluit Integrale Visie IJsselmeergebied 2030, *De koers verlegd*, d.d. 18 januari 2002, zie www.tweedekamer.nl

¹¹ Richtlijn 79/409 van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, PbEG L103 (de Vogelrichtlijn).

¹² Het betreft de gebieden Staartweg Urk en Toppad Urk.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Burgemeester en Wethouders
Gemeente Urk
Postbus 77
8320 AB Urk

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Onze referentie
DCE/09/93569

Datum 7 april 2009
Betreft Windmolens nabij Urk

Geacht college,

In uw brief van 17 september 2008 u it u uw zorgen over de gevolgen van de voorgenomen grootschalige ontwikkeling van windmolenparken voor het Oude Dorp van Urk, dat in augustus 2007 van mij het predicaat beschermd dorpsgezicht heeft ontvangen.

U heeft uw zorgen ten aanzien van de grootschalige ontwikkeling van windmolens ook geuit aan de ministers van VROM en EZ. De minister van EZ heeft u mede namens de minister van VROM een reactie geschreven. Zij onderkent daarin dat het windpark in de beoogde opstelling een betekenisvolle interventie is in het landschappelijke beeld in de omgeving van Urk en geeft aan dat de gevolgen voor de omgeving zorgvuldig zullen worden afgewogen in de daarvoor bedoelde procedures, met name de Milieu Effectrapportage en de ruimtelijke planvorming.

Het Oude Dorp van Urk is van cultuurhistorische waarde, wat voor mij overweging is geweest het te beschermen als dorpsgezicht op grond van de Monumentenwet. Het gebied waar de windturbines zijn gepland, bevindt zich buiten de grens van het beschermde dorpsgezicht. Omdat de cultuurhistorische waarden van het beschermde dorpsgezicht met de voorgenomen plaatsing van windmolens derhalve niet fysiek worden aangetast, biedt de Monumentenwet mij geen basis voor een nadere betrokkenheid bij de voorgenomen ontwikkelingen.

De windmolens zullen echter onmiskenbaar een visueel-ruimtelijke impact op het dorp Urk hebben. Ik deel uw zorg dat de horizon van uw mooie beschermde dorpsgezicht niet onnodig vervuild wordt. De collega's van EZ en VROM zullen binnen de geschetste procedures alle bij de ontwikkeling van het windpark in het geding zijnde belangen in ogenschouw nemen. Ik heb hen gevraagd daarbij bijzonder alert te zijn op de gevolgen voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, ook buiten het directe plangebied, en die ten volle mee te wegen. In het kader van de op te stellen Milieu Effectrapportage zal ik zelf mijn positie als wettelijk adviseur benutten om binnen de doelstellingen van het plan optimale keuzes ten aanzien van cultuurhistorie en landschap te bevorderen.

Tot slot heb ik begrepen dat u de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten heeft verzocht om een gesprek over zijn visie op de mogelijkheden van diverse vormen van duurzame energieproductie in de

Noordoostpolder. Gelet op de potentiële gevolgen van die productie benodigde fysieke ingrepen voor de cultuurhistorie (zowel boven als onder de grond) acht ik een actieve benutting van de expertise van de rijksdienst bij deze gebiedsopgave zeker van belang. U kunt hiertoe contact opnemen met E. W.

Datum

Onze referentie
DCE/09/93569

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

R.H.A. Plasterk

Vergaderjaar 2005–2006

29 023**Voorzienings- en leveringszekerheid energie****Nr. 24****BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2006

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 12 mei 2006. De Kamer kan uiterlijk op 9 juni 2006 een besluit nemen omtrent de behandeling van het besluit.

In lijn met de brief van 6 april 2005 (Kamerstukken II, 2004–2005, 29 023, nr. 9) zend ik u het besluit van de Ministerraad van 12 mei 2006 om voor de uitvoeringsbesluiten van het windenergieproject in de Noordoostpolder de Rijksprojectenprocedure van toepassing te verklaren.¹ Dit besluit opent slechts de toegang tot de uitvoeringsmodule van de Rijksprojectenprocedure voor windturbines langs de dijken van de Noordoostpolder, deels in het IJsselmeer. Definitieve besluitvorming over deze windprojecten vindt niet plaats in dit besluit, maar in de vervolgbesluiten. Het Rijk neemt geen Rijksprojectbesluit voor dit project. De benodigde ruimtelijke besluitvorming zal door gemeenten en provincies plaats hebben in de vorm van een wijziging en/of vrijstelling van het bestemmingsplan. Het Rijk zal vervolgens uitvoeringsbesluiten, zoals vergunningen, vrijstellingen en ontheffingen, coördineren.

Ik verzoek de Tweede Kamer, in overeenstemming met artikel 39a, derde lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, om in te stemmen met dit besluit.

De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Snijder-Hazelhoff/Koopmans (28385, nr. 140).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het spoeddebat over de afspraken van de minister voor WWI met de beoogde nieuwe voorzitter van Aedes, te weten:

- de motie-Jansen met het verzoek aan de beoogd voorzitter om zich terug te trekken (29453, nr. 111);
- de motie-Agema over toevoeging van de term "Calonsocialisme" aan het politieke vocabulaire (29453, nr. 113).

(Zie vergadering van 22 april 2009.)

In stemming komt de motie-Jansen (29453, nr. 111).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Agema (29453, nr. 113).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van het verslag van een algemeen overleg over onderzoek naar de motieven voor zelfstandig ondernemerschap (31311, nr. 27), te weten:

- de motie-Vos over additionele middelen voor om- en bijscholing voor zelfstandigen (31311, nr. 30).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over Pretium, te weten:

- de motie-Gesthuizen/Aasted-Madsen-van Stiphout over een toereikend instrumentarium van de Consumentenautoriteit (24095, nr. 237);

- de motie-Gesthuizen over rechtsgeldigheid van verbintenissen door een papieren dan wel digitale handtekening (24095, nr. 238);
- de motie-Aasted-Madsen-van Stiphout over de administratievelastendruk van betere consumentenbescherming (24095, nr. 239).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Gesthuizen/Aasted-Madsen-van Stiphout (24095, nr. 237).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Gesthuizen (24095, nr. 238).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van het CDA ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Aasted-Madsen-van Stiphout (24095, nr. 239).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, D66, de VVD, de ChristenUnie, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over energie, te weten:

- de motie-Jansen over een oplossing voor de bij HFML ontstane problematiek (28982, nr. 73);
- de motie-Jansen over verruiming van de subsidie-regeling voor het verlagen van de aansluitwaarde (28982, nr. 74);
- de motie-Zijlstra over niet onnodig vervuilen van het beschermde dorpsgezicht van Urk (28982, nr. 75);
- de motie-Spies over meebetalen aan de kosten van congestiemanagement door elektriciteitsproducenten (28982, nr. 76);
- de motie-Wiegman-van Meppelen Schepink over toezien op de codewijzigingen door de Energiekamer (28982, nr. 77).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Jansen stel ik voor, zijn motie (28982, nr. 73) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Jansen (28982, nr. 74) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van behandeling meer uit.

Op verzoek van mevrouw Wiegman-van Meppelen Schepink stel ik voor om eerst te stemmen over de motie op stuk nr. 77 alvorens te stemmen over de motie op stuk nr. 76.

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1917

Vragen van het lid **Van der Vlies** (SGP) aan de ministers van Economische Zaken en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over de gang van zaken rond het project «Windenergie in de Noordoostpolder». (Ingezonden 13 februari 2009)

1
Heeft u kennisgenomen van de kritiek die de burgemeester van Urk heeft geuit over de gang van zaken rond het project «Windenergie in de Noordoostpolder»?¹

2
Wat is de laatste stand van zaken ten aanzien van de voortgang van het genoemde project? Is het waar dat de aanvragen voor de uitvoeringsvergunning nog steeds niet zijn ingediend? Zo ja, waarom niet en voor wanneer is dit dan voorzien? Is het waar dat de MER-procedure nog niet is afgerond? Zo ja, waarom niet?

3
Waar is uw bewering dat de gemeente Urk inzake het genoemde project dwarsligt en de rijkscoördinatie regeling daarom ingezet zal worden op gebaseerd?² Is de veronderstelling juist dat de gemeente Urk tot nu toe niet rechtstreeks betrokken is bij het stuurgroepoverleg of anderszins en

dat daarom in dit stadium van dwarsliggen geen sprake kan zijn? Is de veronderstelling juist dat de opgelopen vertraging ten aanzien van vergunningaanvragen met name veroorzaakt wordt door regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet, de Flora- en faunawet en de Wet Milieubeheer?

4
Op welke wijze werkt u of gaat u werken aan het vergroten van het lokale draagvlak³, voor en na eventuele inwerkingtreding van de rijkscoördinatie regeling? Bent u bereid er voor te zorgen dat vertegenwoordigers van de gemeente Urk rechtstreeks betrokken worden bij het stuurgroepoverleg? Zo nee, waarom niet?

5
Bent u op de hoogte van de alternatieven die door de gemeente Urk naar voren zijn gebracht? In hoeverre wordt in de planvoorbereiding rekening gehouden met deze alternatieven?

6
Welke rol speelt de status «beschermd stadsgezicht» van Urk, die met de huidige plannen op losse schroeven lijkt te staan, in de planvoorbereiding? In hoeverre wordt rekening gehouden met deze status?

7
Wat is de rolverdeling tussen het Rijk en de provincie Flevoland wanneer de rijkscoördinatie regeling voor het

genoemde project in werking is getreden?

¹ www.binnenlandsbestuur.nl, 5 februari 2009: «Burgemeester Urk: «Minister schoffeert democratie»».

² TROS Kamerbreed, 24 januari 2009.

³ Kamerstuk 31 239, nr. 42.

Antwoord

Antwoord van minister **Van der Hoeven** (Economische Zaken), mede namens de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (ontvangen 13 maart 2009)

1
Ja.

2
De initiatiefnemers van het windenergieproject in de westelijke Noordoostpolder, verenigd in de Koepel Windenergie Noordoostpolder, leggen momenteel de laatste hand aan het volledig maken van de vergunningaanvragen en het opstellen van een milieueffectrapport (MER). Er is nog geen aanvraag ingediend. Dit wordt voorzien in het 3e kwartaal van 2009. Voor het onderdeel vogels in het MER moest veldonderzoek worden uitgevoerd teneinde een nauwkeurige, gekwantificeerde voorspelling van de verstoring te kunnen doen. De opstelling van het MER is het belangrijkste doch niet het enige onderdeel van de vergunningaanvraag dat veel tijd

heeft gekost. Een zorgvuldige vergunningaanvraag, waaronder het opstellen van een MER, vraagt veel tijd.

3

De opstelling van het gemeentebestuur van Urk en van bepaalde bewonersgroeperingen, zoals Urk Briest, zijn mij uit brieven en media bekend. Deze opstelling van de gemeente Urk is geen «dwarsliggen» in een lopende procedure, aangezien er geen procedure loopt. Zoals bij de vorige vraag is geantwoord, zijn vergunningaanvragen en het MER nog in voorbereiding. De regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet, de Flora en Faunawet en de Wet Milieubeheer worden meegenomen in de MER. Het veldonderzoek dat nodig was voor het onderdeel vogels in het MER kostte inderdaad tijd, maar is niet het enige onderdeel van de vergunningaanvraag dat veel tijd heeft gekost.

Over de werkwijze bij de besluitvorming over het windenergieproject Noordoostpolder kan ik het volgende meedelen. In de voorbereiding van het project speelt de Stuurgroep Windenergie Noordoostpolder die in 2008 is opgericht een belangrijke rol. De stuurgroep bestaat uit de provincie Flevoland, de gemeente Noordoostpolder, de Koepel Windenergie Noordoostpolder en vertegenwoordigers van de ministeries van Economische Zaken, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Wanneer de vergunningaanvragen zijn ingediend bij de relevante bestuursorganen is de volgende stap de toepassing van de rijkscoördinatieregeling. Dit is bedoeld om coördinatie en versnelling aan te brengen in de verschillende vergunningsprocedures. Over deze toepassing heeft het toenmalige kabinet in 2006 een toegangsbesluit genomen (onder de oude WRO heette dit nog Rijksprojectenprocedure) en dit aan de Tweede Kamer bekend gemaakt. Deze rijkscoördinatieprocedure is niet bestemd om de rol van de gemeente Urk te beperken, doch laat de rechtsbescherming van het gemeentebestuur en van burgers in

stand. Het is een keuze van het gemeentebestuur van Urk of het van dit recht tot bezwaar gebruik maakt. De actiegroep «Urk Briest» is reeds op 6 november 2008 door het ministerie van VROM schriftelijk ingelicht over de inzet van het kabinet op dit windenergieproject en over haar rechtspositie. De toepassing van de rijkscoördinatieprocedure hangt niet af van een eventueel verzet van de gemeente Urk. De procedure is een rijksinstrument om besluitvorming op gemeentelijk en provinciaal niveau te faciliteren ingeval van grote projecten van nationaal belang. Volgens het windenergiebeleid van de Nota Ruimte is het windenergieproject Noordoostpolder een dergelijk project. Deze beoordeling van het nationaal belang heeft inmiddels haar beslag gekregen in de wijziging van de Elektriciteitswet 1998, volgens welke de rijkscoördinatieregeling op alle windenergieprojecten groter dan 100 MegaWatt zal worden toegepast. Deze wetwijziging is op 1 maart 2009 in werking getreden.

4

Vanaf de ondertekening in 2002 van het convenant over windenergie in de Noordoostpolder werken de initiatiefnemer en de gemeente Noordoostpolder aan draagvlak voor het grote windenergieproject aan de westzijde van de polder. Dit is onder meer gebeurd bij het ter inzage leggen van de startnotitie m.e.r. Ook de provincie Flevoland communiceert actief over het belang van windenergie, over de grote bijdrage van deze provincie hieraan en over de ruimtelijke invulling van het provinciale beleid voor windenergie in het Provinciaal Omgevingsplan met onder meer de locatie Westelijke Noordoostpolder. De Stuurgroep Windenergieproject Noordoostpolder zal een meer burgergerichte communicatie beginnen wanneer de vergunningaanvragen zijn ingediend. De gemeente Urk dient naar mijn mening geen lid te zijn van de Stuurgroep Windenergieproject Noordoostpolder omdat deze Stuurgroep een samenwerking is van uitvoerende bestuursorganen en geen overlegorgaan. In reactie op het verzoek van de gemeente Urk om bestuurlijk overleg met de Stuurgroep heeft de provincie Flevoland een bestuurlijk gesprek gearrangeerd waarin is besloten een bestuurlijk overleg tussen de drie

gemeenten Urk, Lemsterland (Fr) en Noordoostpolder in te stellen, waarin de vergadering van de Stuurgroep wordt voorbereid en waarvan de resultaten in het Stuurgroepoverleg worden ingebracht en meegewogen. Ik vind overigens dat mijn collega, de minister van VROM, en ik zelf ook een taak hebben in het verwerven van draagvlak voor dit project. Ik ga daarom in op het verzoek van gedeputeerde Bliet om een bezoek aan het gebied te brengen. Daarbij zal ik ook het College van B&W van Urk bezoeken.

5

De alternatieven die de gemeente Urk heeft voorgesteld, zoals zonne-energie, zijn in het kader van de gemaakte beleidskeuzen in het Werkprogramma Schoon & Zuinig geen alternatief voor windenergie. Beide opties van duurzame elektriciteitsopwekking moeten in Nederland worden gerealiseerd. De locatie Westelijke Noordoostpolder is daarbij een zeer belangrijk project om de kabinetsdoelstelling van «2000 MegaWatt extra windenergie vergund en gesubsidieerd in 2011» te bereiken. Er is daarnaast in de Noordoostpolder relatief veel ruimte voor de realisering van andere duurzame energieopties.

6

Het besluit van de minister van OC&W van 1 augustus 2007 tot aanwijzing van het oude gedeelte van Urk tot «Beschermd dorpsgezicht» heeft als doel de cultuurhistorische waarden van de openbare ruimte in dit deel van de gemeente te beschermen. Het gebied waar de windturbines zijn gepland, bevindt zich buiten de grens van het beschermde dorpsgezicht. De bouw van een windenergiepark ten noorden en ten zuidoosten van Urk heeft geen fysieke aantasting van deze waarden tot gevolg.

7

Voor de rijkscoördinatieregeling voor energieprojecten ben ik samen met de minister van VROM verantwoordelijk. Reguliere bestuursorganen besluiten over door hen te verlenen vergunningen. Wij zullen daarbij de termijn van orde vaststellen en de verdediging van besluiten bij de eventuele (gebundelde) rechtsgang voor onze verantwoordelijkheid nemen.

2009D11911

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 maart 2009

Hierbij zend ik u de reactie op het verzoek m.b.t. plannen voor een windmolenpark nabij Urk dat mij is toegezonden per brief van 17 februari 2009, met kenmerk 2009Z02447/2009D06916.

Het afschrift van mijn antwoord op de brief van Stichting de Rotterdamse Hoek-te-Greil-treft u bijgaand aan.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

09

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Stichting De Rotterdamse Hoek
T.a.v. de heer P. Reinders
Vuurpad 19
8312 PN CREIL

**Directoraat-Generaal
Energie & Telecom**
Directie Energie en
Duurzaamheid

Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070-3798911 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door
Ir. B.A. Wilbrink

T 070 379 64 92
F 070 379 74 23
b.a.wilbrink@minez.nl

Datum 12 MRT 2009

Betreft Weerstand tegen windmolenpark Urk

Ons kenmerk
ET/ED/9046416

Geachte heer Reinders,

In uw e-mail van 4 februari jl. ging u, namens Stichting de Rotterdamse Hoek en gesteund door enkele andere organisaties en individuele personen, in op het voorgenomen windpark Noordoostpolder (NOP). Aanleiding voor uw e-mail vormen uitspraken die ik op 24 januari jl. heb gedaan in het radioprogramma Tros-Kamerbreed.

Ik heb gesproken van een trage gang van zaken bij de voorbereiding van het windpark NOP. Dit heb ik aangegeven omdat (zoals u bekend zal zijn) de gemeenteraad van Noordoostpolder in 1999 besloot de westzijde van de polder aan te wijzen voor toepassing van windenergie. Voorts is er in 2002 een convenant gesloten tussen een aantal partijen in de gemeente Noordoostpolder en initiatiefnemer de Koepel Windenergie Noordoostpolder. De gemeenteraad heeft zich hier positief over uitgesproken. We zijn intussen flink wat jaren verder en de vergunningaanvragen voor het project zijn nog niet ingediend.

U stelt in uw brief dat ik zou overwegen het project "van Rijksweg op te leggen".

Wat ik heb bedoeld, is dat het rijk de mogelijkheid heeft in te grijpen in de procedures bij grote windprojecten, zodat zaken versneld kunnen worden via de rijkscoördinatieregeling (RCR). Over de toepassing van die regeling voor het windpark NOP heeft in 2006 het toenmalige kabinet al een toegangsbesluit genomen (onder de oude WRO heette dat Rijksprojecten-procedure), wat aan de Tweede Kamer bekend is gemaakt. In de praktijk betekent dit stroomlijning van de vergunningenprocedures met facilitering van het rijk door het Bureau Energieprojecten.

Per 1 maart 2009 is er een wijziging doorgevoerd in de Elektriciteitswet 1998, waardoor windparken groter dan 100 MW automatisch onder de RCR vallen en naast de coördinatie van de vergunningen de projectminister (de minister van Economische Zaken in dit geval) en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) het ruimtelijke besluit kunnen nemen voor een project, het zogenoemde rijksinpassingsplan. Dit inpassingsplan treedt in de

**Directoraat-Generaal
Energie & Telecom**
Directie Energie en
Duurzaamheid

Ons Kenmerk
ET/ED/9046416

plaats van de noodzakelijke aanpassing van het bestemmingsplan via de betrokken gemeente.

Op grond van de gewijzigde Elektriciteitswet 1998 zal ik de procedure voor de opstelling van een ruimtelijk plan, samen met mijn collega van VROM, op me nemen. Met het IPO en de VNG zijn afspraken gemaakt over nauwe samenwerking tussen de bestuurslagen bij de opstelling hiervan. U dringt er bij mij op aan te bevorderen dat via de Stuurgroep NOP, waar mijn ministerie in deelneemt, een start wordt gemaakt met overleg met de omgeving. In dit verband merkt u op dat bewoners en belanghebbenden, anders dan degenen die de molens willen bouwen, niet worden betrokken bij het project, en "er wordt namelijk geen enkele mogelijkheid geboden tot inspraak."

De voorbereiding van het Windpark NOP, voorafgaande aan de vergunningaanvraag, is voor zover mij bekend de afgelopen jaren inderdaad vooral een zaak geweest tussen de provincie Flevoland, de direct betrokken gemeente Noordoostpolder en de initiatiefnemers, verenigd in de Koepel Windenergie NOP. Maar dit neemt niet weg dat in de loop van de tijd er verschillende momenten zijn geweest van openbare besluitvorming en inspraak. Ik noem u besluiten van de gemeenteraad Noordoostpolder in 1999 (aanwijzen locaties) en 2002 (planvorming overeenkomstig het eerdergenoemde convenant met de Koepel) en de startnotitie m.e.r., die ter inzage heeft gelegen, en de bijbehorende informatiebijeenkomst in juni 2004. De laatste bijeenkomst heeft de nodige bekendheid gekregen in de lokale nieuwsmedia en er zijn schriftelijk uitnodigingen verzonden aan bewoners van de wegen langs de locaties.

Ook vanuit de provincie Flevoland zijn er procedures geweest (bijvoorbeeld voor het Omgevingsplan 2002) waar het windpark in werd meegenomen en waarbij uitvoerig met de bevolking is gecommuniceerd. Uw stelling dat het proces rond het windpark is verlopen zonder bewoners en belanghebbenden erbij te betrekken, is naar mijn mening dan ook niet terecht.

U vraagt mij om mij goed op de hoogte te stellen van de werkelijke gang van zaken, merkt op dat diverse gegadigden al jarenlang in de slag zijn met het gemeente- en provinciebestuur en dat er geen enkele mogelijkheid wordt geboden tot inspraak.

Het is een correcte constatering dat er meerdere betrokken partijen zijn met eigen visies en belangen en dat is begrijpelijk. Het gaat immers om een bijzonder omvangrijk project met grote financiële en ruimtelijke consequenties. Dat het planproces is opgehouden door tegenstellingen en belangenconflicten lijkt mij daarom moeilijk te weerspreken. Maar er zijn meer oorzaken aan te wijzen. Zo is mij bekend dat het opstellen van de benodigde milieueffectrapportage (m.e.r.) veel tijd en moeite heeft gekost.

Over inspraakmogelijkheden in het verleden heb ik hiervoor reeds een en ander beschreven. Voor de komende tijd is van belang dat de echte besluitvorming via de vergunningverlening en het ruimtelijke besluit nog staat te gebeuren. Een grote rol is daarbij weggelegd voor de genoemde Stuurgroep NOP, in 2008

**Directoraat-Generaal
Energie & Telecom**
Directie Energie en
Duurzaamheid

opgericht door de minister van VROM en gedeputeerde Blik van de provincie Flevoland.

Ons Kenmerk
ET/ED/9046416

Met deze Stuurgroep zijn de afgelopen periode in principe voor iedereen directe persoonlijke of schriftelijke contacten over het windpark mogelijk geweest. In het kader van de vergunningverlening zal de Stuurgroep binnenkort een informatiecampagne starten, o.a. gericht op de bevolking in de omgeving. Vanuit de onder de Stuurgroep ressorterende projectorganisatie worden richting diverse belangengroepen initiatieven genomen om tot direct overleg te komen.

Met gedeputeerde Blik van de Provincie Flevoland heb ik afgesproken een bezoek te brengen aan het gebied, waarbij ik ook Urk zal bezoeken.

Als de vergunningaanvragen voor het windpark NOP zijn ingediend bij de relevante bestuursorganen (naar verwachting derde kwartaal 2009), is de volgende stap de toepassing van de RCR. Het inzetten van de RCR betekent niet dat de rechtsbescherming van belanghebbende partijen en burgers wordt ingeperkt of weggenomen. Inspraakmogelijkheden blijven overeind en daar zult u de komende tijd gebruik van kunnen maken, deze worden enkel meer gebundeld.

U noemt als uw belangrijkste bezwaar dat de financiële belangen van slechts een enkele groep agrariërs, grondeigenaren en een grote Duitse multinational leidend zijn geweest voor de locatiekeuze van het plan. Dit is naar mijn waarneming geen juiste constatering. Door de Gemeente Noordoostpolder is juist gekozen voor de optie van het windpark onder het motto "van solitair naar solidair". Dit had zowel betrekking op de ruimtelijke concentratie van windmolenontwikkeling binnen de gemeente als op de mogelijkheid voor participatie voor andere dan direct bij de ontwikkeling betrokken investeerders. Op grond van het tussen de Windkoepel en de gemeente gesloten convenant wordt een participatiemodel ontwikkeld waarbij voor een substantieel deel van de investering participatie mogelijk is voor andere agrariërs in de gemeente en voor bewoners van de gemeente Noordoostpolder. Onder verantwoordelijkheid van de ingestelde Stuurgroep wordt op dit moment ook een studie gedaan naar participatiemogelijkheden voor inwoners van andere gemeenten en andere mogelijke geïnteresseerden.

Ik geef afsluitend de twee hoofdoverwegingen waarom het rijk het windpark NOP steunt. In de eerste plaats is het plan van de Koepel Windenergie Noordoostpolder een grootschalig windpark met een dermate groot vermogen dat het substantieel zal bijdragen aan de doelstellingen voor windenergie van het kabinet. In de tweede plaats heeft de gemeente Noordoostpolder, in verband met het tegengaan van verrommeling van het landschap, in haar beleid (overeenkomstig het rijksbeleid) opgenomen dat zij clustering steunt in plaats van het plaatsen van solitaire turbines. Het windpark NOP geeft heel concreet invulling aan dit beleidsuitgangspunt. Door deze twee kenmerken heeft het rijk geconcludeerd dat het windpark zo belangrijk is, dat het van rijkswege steun verdient. Die steun kreeg de eerste maal beslag in het toegangsbesluit van het vorige kabinet in 2006 tot de rijkscoördinatie-regeling onder de WRO. Via deelname van het kabinet in de Stuurgroep NOP en de RCR heeft dit thans vervolg.

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2129

Vragen van het lid **Zijlstra** (VVD) aan de minister van Economische Zaken over de te gebruiken doorzettingsmacht bij de besluitvorming over het windmolenpark in de Noordoostpolder. (Ingezonden 13 februari 2009)

1

Kunt u aangeven waar u op doelde toen u in een interview met BNR Nieuwsradio op 2 februari jl. aangaf dat Nederlandse burgers en/of lokale overheden «te moeilijk» kunnen doen over de plaatsing van grote windmolenparken op land?¹

2

Bent u voornemens uw doorzettingsmacht te gebruiken telkens als de burger en/of de lokale overheid «te moeilijk» doet? Indien nee, kunt u aangeven in welke gevallen dit wel en niet overwogen zal worden?

3

Kunt u bevestigen dat de bij de besluitvorming aangaande het windmolenpark in de Noordoostpolder betrokken wethouders uit Urk en Lemsterland pas in januari van dit jaar uitgenodigd zijn voor een overleg met de daartoe opgerichte stuurgroep? Kunt u tevens bevestigen dat de bewoners uitgesloten zijn geweest van het stuurgroepoverleg? Indien ja, kunt u aangeven hoe deze wethouders zich

in deze korte tijd op hebben weten te stellen met een houding die te kwalificeren valt als «te moeilijk»?

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van het lid Van der Vlies (SGP), ingezonden 13 februari 2009, (vraagnummer 2009Z02523/2080913350).

¹ BNR Nieuwsradio, 2 februari 2009: «Minister drukt windmolenpark Urk door».

Antwoord

Antwoord van minister **Van der Hoeven** (Economische Zaken) (ontvangen 31 maart 2009)

1

Ik heb gesproken van een trage gang van zaken bij de voorbereiding van het windpark NOP. Dit heb ik aangegeven, omdat (zoals u bekend zal zijn) de gemeenteraad van Noordoostpolder in 1999 besloot de westzijde van de polder aan te wijzen voor toepassing van windenergie. Voorts is er in 2002 een convenant gesloten tussen een aantal partijen in de gemeente Noordoostpolder en initiatiefnemer de Koepel Windenergie Noordoostpolder. De gemeenteraad heeft zich hier positief over uitgesproken. We zijn intussen flink wat jaren verder en de vergunningaanvragen voor het project zijn nog niet ingediend.

2

Nee, ik ben niet voornemens om dat telkens te doen. Ik kan alleen doorzettingsmacht gebruiken als de

rijkscoördinatie­regeling van toepassing is. Met de wijziging van de Elektriciteitswet 1998 per 1 maart 2009 is de rijkscoördinatie­regeling op alle windenergieprojecten groter dan of gelijk aan 100 Megawatt van toepassing verklaard. Er zijn slechts enkele grote windprojecten groter of gelijk aan 100 MW. Voor de windenergieprojecten die onder de rijkscoördinatie­regeling vallen, zal in plaats van een gemeentelijk bestemmingsplan een rijksinpassingsplan worden opgesteld, dat ik samen met de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) vaststel.

In het algemeen overleg op 3 maart jongstleden heb ik aan de heer Jansen (SP) toegezegd om bij de beantwoording van deze vragen ook in te gaan op de procedure en beroepsgang bij de rijkscoördinatie­regeling. Zoals hierboven aangegeven, stel ik samen met de minister van VROM voor de projecten die onder de rijkscoördinatie­regeling vallen een rijksinpassingsplan vast. Daarnaast coördineer ik ook de vergunningsprocedures. De bedoeling is de procedures te verkorten en te stroomlijnen, waardoor dergelijke projecten sneller kunnen worden gerealiseerd. Zo maakt de wet het mogelijk dat de procedures voor het rijksinpassingsplan en de vergunningen tegelijkertijd worden toegepast. Inspraak op alle besluiten

blijft bestaan, maar wordt gebundeld. Alle voor de uitvoering van het project benodigde besluiten worden voorbereid met toepassing van de uniforme-uitgebreide voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb). Eerst worden alle ontwerpvergunningen en het ontwerpriksinpassingsplan in één keer ter inzage gelegd.

bestuursorganen en geen overlegorgaan.

Belanghebbenden kunnen dan over alle ontwerpbesluiten hun zienswijzen inbrengen. Na verwerking van de zienswijzen door alle bevoegde instanties, worden het rijksinpassingsplan en alle vergunningen tegelijk vastgesteld. In de meeste gevallen zullen het inpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten tegelijk worden vastgesteld en/of zal een van de uitvoeringsbesluiten een milieuvergunning zijn. In die gevallen staat tegen de besluiten die met toepassing van de rijkscoördinatieregeling zijn voorbereid vervolgens rechtstreeks beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Belanghebbenden kunnen in één keer tegen het rijksinpassingsplan en de vergunningen beroep instellen. De bevoegde rechter beslist in die gevallen op een beroep binnen zes maanden na ontvangst van het verweerschrift, waarmee belanghebbenden op redelijk korte termijn een eindoordeel over het project krijgen. Besluitvorming kan door de rijkscoördinatieregeling sneller en efficiënter plaatsvinden.

3
De Stuurgroep Windenergie Noordoostpolder is in 2008 opgericht. In reactie op het verzoek van de gemeente Urk om bestuurlijk overleg met de Stuurgroep, heeft de provincie Flevoland een gesprek gearrangeerd waarin is besloten een bestuurlijk overleg tussen de drie gemeenten Urk, Lemsterland (Fr) en Noordoostpolder in te stellen, waarin de vergadering van de Stuurgroep wordt voorgesproken en waarvan de resultaten in het Stuurgroepoverleg worden ingebracht en meegewogen. Dat overleg heeft in januari voor het eerst plaatsgevonden. Bewoners dienen naar mijn mening geen lid te zijn van de Stuurgroep Windenergieproject Noordoostpolder, omdat deze Stuurgroep een samenwerking is van uitvoerende

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2008–2009

28 982

Liberalisering energiemarkten

Nr. 75

MOTIE VAN HET LID ZIJLSTA

Voorgesteld 23 april 2009

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat nabij het dorp Urk een groot windmolenpark is gepland met windmolens met een tiphoogte van 200 meter;

overwegende, dat het oude dorp Urk van cultuurhistorische waarde is en daarom als dorpsgezicht beschermd is op grond van de Monumentenwet;

constaterende, dat de windmolens onmiskenbaar een visueel-ruimtelijke impact op het dorp Urk zullen hebben;

verzoekt de regering de horizon van het beschermde dorpsgezicht van Urk niet onnodig te vervuilen en in de besluitvorming rond het geplande windmolenpark rekening te houden met de maatschappelijke en cultuurhistorische waarden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zijlstra

Van:**Verzonden:** dinsdag 27 oktober 2009 14:21**Aan:****Onderwerp:** RE: windpark NOP

ok. Maar na akkoord van MEZ op de nota moet er eerst een brief aan TK (apart of in de brief over de SDE 2010). Daarna is er nog tijd om de regeling in te vullen. Van jullie kant wordt nu de grootste bijdrage verlangd: een toelichting, alle cijfers (plafond, basisbedragen, correctiebedragen, vollasturen etc), definities van de 2 categorieën, aanvraagperiode, aanvraagformulier etc. Het ontwerp van de regeling heb je nu, en je kunt dus met de invuloefening beginnen.

groet,

Van:**Verzonden:** dinsdag 27 oktober 2009 13:55**Aan:****Onderwerp:** RE: windpark NOP

Dag

volgens mij zijn we eruit. Morgen gaat nota naar de ministers.

Ministerie van Economische Zaken
Directie Energie en Duurzaamheid

Telefoon: (is ook mobiel)
adres: Bezuidenhoutseweg 30, Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Van:**Verzonden:** dinsdag 27 oktober 2009 12:44**Aan:****Onderwerp:** windpark NOP

Hoi

hoe gaat het met de gesprekken over het windpark?
de grootste reden waarom ik dit vraag is omdat ik donderdag met vakantie ga en mijn dossiers moet overdragen aan . Hoe reëel is het dat er de komende 2 weken gesleuteld moet worden aan een wijziging van de Regeling SDE 2009 om subsidiëring voor NOP op poten te zetten?

Ik heb inmiddels een "lege" regeling gemaakt, maar daarin moet nog wel het een en ander in worden ingevuld. En een toelichting natuurlijk.

93

Van:**Verzonden:** dinsdag 10 november 2009 14:43**Aan:****Onderwerp:** FW: Categoriedefinitie Noordoostpolder SDE wind**Bijlagen:** Categoriedefinitie wind op land groot en buitendijks 23okt09.doc

X En dit is de notitie van SenterNovem. Ook handig als acvhtergrondinformatie.

Van:**Verzonden:** vrijdag 23 oktober 2009 15:30**Aan:****CC:****Onderwerp:** Categoriedefinitie Noordoostpolder SDE wind

X Naar aanleiding van jouw verzoek hebben wij meegedacht over goede definities voor de 2 categorieën die voor Noordoostpolder gewenst zijn.

Ik hoop dat dit een goede aanzet geeft voor jullie discussie.

Als er nog vragen zijn hoor ik ze graag. Als wij nog wat slimmers of beters bedenken hoor je het ook.

Prettig weekend en

Met vriendelijke groet,

Van:

Verzonden: woensdag 28 oktober 2009 11:57

Aan:

CC:

Onderwerp: FW: mag dit zo worden geformuleerd?

Beste _____ volgens ons moet de tekst als volgt luiden:

Voor de ontwikkeling van de Near shore windmolens alsmede voor de ontwikkeling van Grote windmolens op het land zullen de Ontwikkelingsmaatschappijen erfpacht- en opstalovereenkomsten aangaan met het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB).

De contractduur zal zijn de bouwperiode (_____) en de economische levensduur van de turbines _____

Het RVOB berekent in dit _____ geval vanwege de koppeling aan een hoger aantal SDE - vollasturen een vaste gebruiksvergoeding per kWh , 5,5 % van de opbrengst voor alle vollasturen .

Dit aantal vollasturen wordt vooraf door De Ontwikkelingsmaatschappijen aan het RVOB opgegeven en wordt door het RVOB getoetst. Vervolgens staat dit aantal vollasturen voor [15 of 20; in gesprek] jaar vast, zodat achteraf geen verrekening plaats vindt aan de hand van daadwerkelijk gerealiseerde vollasturen.

Er wordt niet geïndexeerd en de vergoeding staat vast voor de duur van de subsidieperiode behalve wanneer de electriciteitsprijs hoger is dan het basisbedrag van de SDE subsidie zoals die wordt gehanteerd tijdens de toekenning van de subsidie. Dit laatste zal elke 5 jaar worden getoetst (herzieningsmogelijkheid)

NB

Voor het leiding en kabel trace vanaf het park naar de verdeelstation wordt indien deze liggen op staatseigendom een recht van opstal verleent met een commerciële vergoeding conform onze voorwaarden vastgesteld in de kenniskring. Hierover zijn wij inmiddels in gesprek met Ventolines die hierbij optreedt namens de koepel.

Met vriendelijke groet

Van:
Verzonden: dinsdag 27 oktober 2009 14:21
Aan:
Onderwerp: RE: windpark NOP

ok. Maar na akkoord van MEZ op de nota moet er eerst een brief aan TK (apart of in de brief over de SDE 2010). Daarna is er nog tijd om de regeling in te vullen.
Van jullie kant wordt nu de grootste bijdrage verlangd: een toelichting, alle cijfers (plafond, basisbedragen, correctiebedragen, vollasturen etc), definities van de 2 categorieën, aanvraagperiode, aanvraagformulier etc. Het ontwerp van de regeling heb je nu, en je kunt dus met de invuloefening beginnen. Publicatie voordat er een AO over de SDE is geweest zal er denk ik niet inzitten.
Gelet op al deze activiteiten is het waarschijnlijk vroeg genoeg als ik over twee weken verder aan de slag ga met de regeling in de staat waarin jij hem dan hebt gekregen.

groet,

Van:
Verzonden: dinsdag 27 oktober 2009 13:55
Aan:
Onderwerp: RE: windpark NOP

Dag

volgens mij zijn we eruit. Morgen gaat nota naar de ministers.

Ministerie van Economische Zaken
Directie Energie en Duurzaamheid

Telefoon: (is ook mobiel)
adres: Bezuidenhoutseweg 30, Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Van:
Verzonden: dinsdag 27 oktober 2009 12:44
Aan:
Onderwerp: windpark NOP

Hoi

hoe gaat het met de gesprekken over het windpark?
de grootste reden waarom ik dit vraag is omdat ik donderdag met vakantie ga en mijn dossiers moet overdragen aan |

Ik heb inmiddels een "lege" regeling gemaakt, maar daarin moet nog wel het een en ander in worden ingevuld. En een toelichting natuurlijk.

Ik hoor graag van jullie!

Met vriendelijke groet,

.....
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 78A | 2594 AX | Den Haag
Postbus 20101 | 2500 EC | Den Haag

.....
T

<http://www.ez.nl>

Van:

Verzonden: dinsdag 27 oktober 2009 12:44

Aan:

Onderwerp: windpark NOP

Bijlagen: wijziging-regeling-SDE-2009-ivm-NOP.doc

Hoi

hoe gaat het met de gesprekken over het windpark?
de grootste reden waarom ik dit vraag is omdat ik donderdag met vakantie ga en mijn dossiers moet overdragen aan

Ik heb inmiddels een "lege" regeling gemaakt, maar daarin moet nog wel het een en ander in worden ingevuld. En een toelichting natuurlijk.

Ik hoor graag van jullie!

Met vriendelijke groet,

.....
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 78A | 2594 AX | Den Haag
Postbus 20101 | 2500 EC | Den Haag
.....

T

<http://www.ez.nl>

Regeling van de Minister van Economische Zaken van, nr. WJZ/..... houdende wijziging van de Regeling aanwijzing categorieën duurzame energieproductie 2009 in verband met toevoegen van twee categorieën windenergie

De Minister van Economische Zaken,

~~Na overleg met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister van Financiën,~~

Gelet op de artikelen 8, 10, 11, eerste lid, 12, eerste lid, 14, zesde lid, 15, derde lid en 56 van het Besluit stimulering duurzame energieproductie;

Besluit:

Artikel I

De Regeling aanwijzing categorieën duurzame energieproductie 2009 wordt als volgt gewijzigd:

A

Na § 2.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 2.1a Windenergie op land en in water

Artikel 7a

1. De minister verstrekt op aanvraag subsidie aan producenten van hernieuwbare elektriciteit geproduceerd door een productie-installatie voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie:
 - a. op land waarvan het vermogen van de turbine ten minste dan [PM] MW bedraagt;
 - b. waarvan de fundering en een gedeelte van de [mast?] in het water staan en waarvan het vermogen van de turbine ten minste [PM] MW bedraagt.
2. Productie-instalaties als bedoeld in het eerste lid, worden aangewezen als productie-installaties als bedoeld in artikel 56, eerste lid, tweede volzin, van het besluit.
3. Aanvragen om subsidie als bedoeld in het eerste lid, worden ontvangen in de periode van [PM] tot [PM], 17:00 uur.
4. Een aanvraag wordt ingediend met gebruikmaking van het origineel van een ondertekend formulier, dat is opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 6.

Artikel 7b

1. Het subsidieplafond voor het verlenen van subsidie die is aangevraagd in de periode, bedoeld in artikel 7a, derde lid, bedraagt voor productie-installaties als bedoeld in:
 - a. artikel 7a, eerste lid, onder a: € [PM];
 - b. artikel 7b, eerste lid, onder b: € [PM];
2. De minister verdeelt de bedragen, genoemd in het eerste lid, op volgorde van binnenkomst van de aanvragen.

Artikel 7c

1. Subsidie als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, wordt voor een periode van 15 jaar verleend.
2. De subsidie-ontvanger neemt de productie-installatie als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, binnen [PM] jaar na de datum van de beschikking tot subsidieverlening in gebruik.

Artikel 7d

Het maximaal aantal vollasturen voor productie-installaties bedraagt voor productie-installaties als bedoeld in:

- a. artikel 7a, eerste lid, onder a: [PM];
- b. artikel 7a, eerste lid, onder b: [PM].

Artikel 7e

Het basisbedrag, bedoeld in artikel 11 van het besluit, voor subsidie als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, bedraagt voor productie-installaties als bedoeld in:

- a. artikel 7a, eerste lid, onder a: € [PM] per kWh;
- b. artikel 7a, eerste lid, onder b: € [PM] per kWh.

Artikel 7f

De basiselektriciteitsprijs, bedoeld in artikel 12 van het besluit, voor subsidie als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, bedraagt voor productie-installaties als bedoeld in:

- a. artikel 7a, eerste lid, onder a: € [PM] per kWh;
- b. artikel 7a, eerste lid, onder b: € [PM] per kWh.

B

Correctiebedragen nodig?

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Economische Zaken,

X -
 X Van:
 X Verzonden: vrijdag 4 september 2009 9:33
 X Aan:
 X CC:
 X Onderwerp: NOP in het AO gisteren
 X Bijlagen:

Heren,

Het AO ging goed gisteren. Er waren eigenlijk geen vragen over de motie Samsom (schuif wind op land naar zon en biomassa), maar wel enkele opmerkingen over de onderuitputting bij wind op land en of dit deze kabinetsperiode allemaal nog wel goed komt.

X X
 tijd van het AO bijna verstreken was, hadden de leden maar een korte reactie tijd. Dit geeft de volgende reacties: omdat de

- Janssen (SP): begrijp ik dat NOP twee keer zo duur wordt? Ik verwacht dat grote parken efficiënter en dus goedkoper zou zijn
- vdVlies (SGP): Urk betrekken zoals ik eerder gevraagd heb
- Samsom (PvdA): Ik ben heel enthousiast, maar dat gaat wel snel. Graag een brief met de planning en toelichting wat u net verteld. Ik zie nog wel een probleem bij een aanvraag dit jaar, vanwege vergunningen
- Vendrik (GL): een windteam met enthousiaste ambtenaren die de polder in gaan, heeft mijn zegen

Overige leden (Spies, Wiegman, vdHam, Zijlstra) reageerden niet op NOP

MEZ heeft in haar reactie nog aangegeven dat NOP grote molens zijn en met voeten in het water. Vandaar de extra kosten. Maar we gaan niet meer betalen dan nodig, daarom second opinion. Als inzicht in de cijfers er is, dan informeert ze de Kamer.

Groet,

X —

X
Van:

Verzonden: dinsdag 18 augustus 2009 17:36

Aan:

CC:

X
Onderwerp: SDE windproject Noordoostpolder (NOP)

Bijlagen: Memo NOP aug09 JST.doc

X
X
Op jouw verzoek hierbij onze reactie op de notitie van KEMA over de businesscase van windpark Noordoostpolder.
We hebben ook al wat verder vooruit gekeken en wat algemene aandachtspunten ongeschreven!

Met vriendelijke groet,

X
SenterNovem Zwolle
Postbus 10073
8000 GB Zwolle

Memo

SenterNovem

Kenmerk

Aan EZ

Kopie

Van

Datum 18 augustus 2009

Onderwerp Reactie onrendabele top berekeningen windpark NoordOostPolder

Inleiding

Door EZ¹ is op maandag 17 augustus aan SenterNovem gevraagd een reactie te geven op de berekeningen van de onrendabele top van het windpark Noordoostpolder, zoals die door KEMA in de powerpoint presentatie "Windpark Noordoostpolder, 2nd opinion tbv ministerie van EZ" zijn aangegeven. De reactie betreft een inhoudelijke reactie op de KEMA sheets en een meer algemeen deel. De uitvoeringsconsequenties moeten nader bekeken worden op het moment dat de gewenste invulling nader bekend is.

Inhoudelijk

1. sheet 20: Onduidelijk is waar het verschil in percentage eigen vermogen vandaan komt bij de verschillende scenario's. Normaal wordt bij wind op land voor de SDE gerekend met 20% eigen vermogen.. Is dit het gevolg van risico's?
2. sheet 22 Waarom gerekend met ROE als in sheet 20 ROE gehanteerd wordt?
3. sheet 2/4/5: de getallen lijken niet te kloppen: sheet 4 komt maximaal uit op Daarmee zou het hoge scenario uitkomen op van sheet 2. Het lijkt dat in de verdere sheets sheet 5 geeft aan en niet op de : gerekend.
4. sheet 5: MWh moet zijn GWh.
5. sheet 6: De parkrendementen zijn afhankelijk van de scenariocombinaties. Als je een rij grote molens voor een rij kleinere molens plaatst wordt de opbrengst van die laatste molens beïnvloed.
6. sheet 10 eerste bolletje: Zijn de investeringskosten nog steeds reëel in de huidige marktcondities?
7. sheet 11 3^e bolletje: van belang is waar de netaansluiting gerealiseerd zal worden. De xxx is niet nader ingevuld.
8. sheet 12: 3.4

Een aantal kosten die hier genoemd zijn worden niet meegenomen in de rekenmethodiek van KEMA, maar moeten wel gemaakt worden door de investeerders. Zie ook sheet 21. Als je die uit de berekeningen weglaat is onduidelijk of het basisbedrag nog financieel aantrekkelijk is voor de initiatiefnemers.

9. Onderhoudskosten: In sheet 15 wordt bij i aangegeven, bij sheet 20 Bij de nearshore turbines lijken de onderhoudsprijzen van sheet 20 niet geheel overeen te komen met de getallen van sheet 22. In sheet 15 moet bij de r het totaal : ipv ijn.
10. sheet 19: Is rekening gehouden met de EIA?!
11. sheet 23: Wat wordt bedoeld met de toevoeging in de kop?

13. Belangrijk aspect is om te bekijken waarvoor en wanneer de benodigde vergunningen worden afgegeven. Op dit moment zijn voor zover bij ons bekend nog niet de benodigde bouw-, milieu- en wbr-vergunningen afgegeven.

De financiële belangen zijn groot en aanvragen op zich levert geen extra toets op de realiseerbaarheid van het project.

- 14.
15. Hetzelfde geldt voor windturbines die in "water" geplaatst worden. Bij NOP is sprake van meerdere soorten turbines en mogelijk meerdere aanvragers, die op verschillende momenten willen indienen. Ook moet een uitvoerbaarheidstoets gedaan worden als de gewenste keuze gemaakt is.

16. it als aanvulling op de reactie van

17. Goed moet gekeken worden naar de uitwerking van de maximaal aantal vollasturen, ook in relatie met de factor 1.25 die in de AMvB van de SDE is opgenomen.

- 18.
19. NOP uit verschillende initiatiefnemers, die op verschillende momenten kunnen aanvragen.

20. Onderzocht moet worden wat te doen met een switch in turbinekeuze. Wat doen we als uiteindelijk toch een ander type turbine wordt geplaatst?

